

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem v právní věci **žalobkyně: T. T. P.**, nar. „X“, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, bytem „X“, zastoupené Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2, proti **žalovanému: Ministerstvu vnitra, Odboru azylové a migrační politiky**, adresa pro doručování poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2016, č. j. OAM-416/ZA-ZA11-HA10-2016, E. č. „X“,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2016, č. j. OAM-416/ZA-ZA11-HA10-2016, E. č. „X“, jímž bylo ve věci mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se žalobkyni podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, (dále jen „zákon o azylu“), tato ochrana neuděluje.

Žalobkyně v žalobě uvedla, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť v zemi jejího původu by byla nucena žít v nedemokratických podmínkách, neboť se tam nemůže svobodně vyjadřovat a nejsou patřičně chráněna mnohá její základní práva a svobody. Žalobkyně dále poukázala na skutečnost, že v zemi původu je ze strany svého manžela dlouhodobě pronásledována a psychicky a fyzicky týrána. V této souvislosti žalobkyně připomněla, že postavení ženy v její zemi původu je vnímáno odlišně než v Evropě, a nemá tak možnost se funkčně a účinně

útokům ze strany manžela bránit. Žalobkyně uvedla, že je vdanou ženou bez prostředků, která nemůže opustit místo svého bydliště ve své vlasti, čímž jí hrozí nebezpečí na zdraví a životě. S těmito námitkami se podle žalobkyně žalovaný dostatečně nevypořádal, čímž je žalobou napadené rozhodnutí stíženo vadou nepřezkoumatelnosti.

Žalobkyně nesouhlasí se závěrem správního orgánu, že u ní nebyl shledán důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalobkyně má na území České republiky vytvořeno komplexní rodinné zázemí, neboť zde žijí její dvě děti, které se o ni starají. Pokud by neudělením azylu musela území České republiky opustit, pak by se vzhledem ke své finanční situaci musela vrátit do obce, kde žije její manžel. Vzhledem k postoji tamní policie a kulturních pravidel by mu byla vydána na pospas. Žalobkyně dále namítala, že neudělením azylu došlo k porušení jejího práva na respektování soukromého života. Žalovaný se v žalobou napadeném rozhodnutí pouze omezil na konstatování, že u ní nejsou dány podmínky pro udělení humanitárního azylu, přičemž s tímto závěrem se žalovaná neztotožňuje. V této souvislosti žalobkyně odkázala na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 52 Az 46/2003, Krajského soudu v Praze sp. zn. 47 Az 114/2003 a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2005, sp. zn. 4 Azs 421/2004. Podle žalobkyně musí být z žalobou napadeného rozhodnutí zřejmé, o co se úvahy žalovaného opíraly, z jakých podkladů při své úvaze vycházel a k jakým závěrům dospěl. Žalobkyně namítala, že v daném případě došlo k porušení mezí volnosti správního uvážení. Z žalobou napadeného rozhodnutí není patrné, z jakých osobních poměrů žalobkyně a konkrétních skutečností týkajících se situace ve Vietnamu žalovaný vycházel, čímž byl nedostatečně zjištěn skutkový stav věci.

Žalobkyně dále nesouhlasí se závěrem správního orgánu, že u ní není dán důvod pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. Žalobkyně konkrétně poukázala na skutečnost, že její vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, neboť v zemi původu jí hrozí útoky a psychické týrání, tedy hrozba nelidského a ponižujícího zacházení. V této souvislosti žalobkyně odkázala na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“) a dále na Úmluvu o právech dítěte č. 104/1991 Sb. (dále jen „Úmluva o právech dítěte“). Podle žalobkyně je tak zřejmé, že jsou u ní dány důvody pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu.

Žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí považuje za nezákonné, neboť žalovaný při zjišťování skutkového stavu věci porušil ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) a dále namítala porušení ustanovení § 2, § 4, § 36 odst. 3 a § 68 odst. 3 správního řádu.

Závěrem žalobkyně navrhla žalobou napadené rozhodnutí zrušit.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí v plném rozsahu. Žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobkyně v žalobě sice uvedla konkrétní ustanovení, která měla být porušena, nicméně neuvedla, čím konkrétně byla na svých právech zkrácena. Žalovaný trval na tom, že při svém rozhodování vzal v úvahu všechny skutečnosti tvrzené žalobkyní, přihlédl k nim a v napadeném rozhodnutí se s nimi dostatečně vypořádal. Žalovaný připomněl, že žalobkyně přicestovala na území České republiky z důvodu těžkých životních podmínek, přičemž tento důvod nemá žádnou souvislost s udělením mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný dále uvedl, že v žalobou napadeném

rozhodnutí se na stranách 5 – 6 vypořádal i s námitkou domácího násilí. K tomu žalovaný doplnil, že problematice domácího násilí se ve Vietnamu věnuje několik domácích a mezinárodních organizací. Žalovaný připomněl, že k neudělení humanitárního azylu se podrobně vyjádřil na stranách 7 – 8 žalobou napadeného rozhodnutí, přičemž se nedomnívá, že pouhý popis životní situace žalobkyně postačuje k udělení humanitárního azylu. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48. K doplňkové ochraně a hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 6 Azs 8/2003. K tomu žalovaný doplnil, že žalobkyně neprokázala, že by jí státní orgány v zemi původu odmítly v její tíživé situaci pomoci. Žalovanému není zřejmé, proč žalobkyně odkazuje na Úmluvu o právech dítěte, neboť všechny její děti jsou již zletilé. K tomu žalovaný doplnil, že právem na soukromý a rodinný život se podrobně zabýval v žalobou napadeném rozhodnutí na straně 11. Závěrem žalovaný poukázal na skutečnost, že se žalobkyně snaží velice nešťastným způsobem zlegalizovat svůj pobyt na území České republiky a připomněl, že pobyt cizinců lze zlegalizovat za užití zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

Soud ve věci rozhodoval bez nařízení jednání ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), neboť žalovaný s tímto postupem vyjádřil souhlas a žalobkyně se po řádném poučení, že může vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřila.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanovení § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a ustanovení § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Ze správního spisu postoupeného žalovaným soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 26. 4. 2016 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že hlavní důvod přicestování do České republiky byla návštěva dětí a vnoučat. Asi po dvou měsících strávených na území České republiky se rozhodla, že tu chce zůstat, a proto podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Ihned po svém příjezdu o mezinárodní ochranu nepožádala, neboť o této možnosti nevěděla. Na území České republiky žijí dvě z jejích dětí. Chce tu s nimi zůstat, pomáhat jim a starat se o vnoučata. Od roku 2014 nežije se svým manželem, který hodně pije a bil ji i jejich děti. Několikrát ji vyhodil z domu a nedovolil jí, aby se doma vyspala. Ve Vietnamu potom žila

u své sestry v té samé vesnici, v níž žila i se svým manželem. Také jí občas pomáhali sousedé, a to tím, že manželovi bránili pokračovat v bití, ale policii nikdo z nich nevolal. Jednou byl její manžel předvolán k výslechu na policii, ale zamknul se doma a nikam nešel. Když se obrátila na úřady, tak úředníci přišli, ale nepodařilo se jim jí pomoci, neboť její manžel vše popřel, pil a bil ji dál. Kdyby se k němu vrátila, zase by ji bil, neboť v bití pokračoval kdykoliv ji viděl, i po jejím přestěhování k sestře. K útokům docházelo u sestry doma nebo při uspořádání tradičních vietnamských rodinných příležitostí, kterých se jako jeho manželka musela účastnit. Její sestře začal nadávat. Několikrát vyhledala lékařské ošetření a má i jizvu pod pravým okem. S rozvodem manžel nesouhlasí. Do jiné části Vietnamu se nemůže přestěhovat kvůli nedostatku finančních prostředků. Příbuzní jsou chudí a nemohou jí pomoci. Jiného prostředku k legalizaci svého pobytu na území České republiky nepoužila, neboť o tom nic neví a nerozumí tomu. Její syn na území České republiky žije od roku 2008 a dcera od roku 2007, oba zde jsou legálně, ale neví, jaký mají druh pobytu. Když bude žít s nimi v České republice, tak jí pomohou, ale když bude žít ve Vietnamu, tak jí jejich finanční pomoc stačit nebude, neboť to pokryje pouze náklady na jídlo a nikoliv i na bydlení. Takto jí již vypomáhali, neboť pracovala ve vlastním zemědělství – co vypěstovala, to prodala a měla peníze na živobytí, ale manžel jí zakázal na poli cokoli pěstovat, neboť pole je jeho. Jinde ji zaměstnat nechtěli kvůli zhoršujícímu se zdraví. Trpí bolestmi hlavy, které se zhoršily, když ji manžel několikrát uhodil do hlavy. Bere lékařem předepsané léky na bolest a léky na spaní. Jednou či dvakrát do měsíce trpí tak silnou bolestí, že musí pouze ležet a nemůže nic dělat do doby, než bolest odezní. Občas to bývají i dva dny. V roce 2015 s bolestmi hlavy ležela měsíc v nemocnici. Ve Vietnamu není možné získat finanční pomoc kvůli zdravotním problémům. Jiné problémy ve Vietnamu neměla. Závěrem dodala, že by chtěla, aby jí státní orgány pomohly a mohla tu zůstat.

Z poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu soud dále zjistil, že žalobkyně není žádného náboženského vyznání ani politického přesvědčení. Na území České republiky přicestovala dne 5. 2. 2016 letecky z Hanoje do Prahy na české vízum. Je vdaná, ale s manželem od roku 2014 nežije. Má čtyři děti (rok narození „X“, „X“, „X“, „X“ – všechny zletilé), z nichž dvě (rok narození „X“, „X“) žijí na území České republiky. Jiné žádosti o víza nebo mezinárodní ochranu nepodala. Ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že často trpí na silné bolesti a motání hlavy. K důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že chce získat legální pobyt v České republice.

Ze spisového materiálu rovněž vyplynulo, že si žalovaný před rozhodnutím ve věci pořídil opis z evidence rejstříku trestů fyzických osob a vyžádal si Výroční zprávu Amnesty International ze dne 25. 2. 2015 a ze dne 24. 2. 2016 – Stav lidských práv ve světě, Vietnam, zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) říjen 2015 - Vietnam, informaci Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 13. 4. 2016 – Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2015, zprávu mezinárodní organizace Freedom House ze dne 28. 1. 2015 – Svoboda ve světě 2015, Vietnam, informaci Human Rights Watch ze dne 27. 1. 2016 a informaci Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 26. 5. 2015, č. j. 98851/2015-LPTP o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti. Dále ze spisového materiálu vyplynulo, že žalovaný žalobkyni dne 29. 7. 2016 podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu seznámil s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, přičemž po seznámení se s obsahem podkladů pro vydání rozhodnutí a zpráv o situaci ve Vietnamu, žalobkyně uvedla, že se k nim vyjádřit nechce.

K tomu dále doplnila, že by byla ráda, aby jí české úřady dopomohly k tomu, aby mohla žít na území České republiky se svou rodinou. Žalobkyně dále předložila dokument od obce a policie obce, v níž žila, o tom, že s manželem žijí odděleně. Domnívá se, že tento dokument jí dopomůže k tomu, aby mohla na území České republiky zůstat. Ke zdrojům informací a způsobu jejich využití se nechtěla vyjádřit. K dalším skutečnostem, které by měl správní orgán vzít při svém rozhodování v úvahu, uvedla, že s manželem nemůže žít, neboť ji bije. Její zdraví je těžce poškozeno. Ve Vietnamu by kvůli bolestem hlavy a kloubů nemohla vykonávat žádné zaměstnání. Je závislá na svých dětech a rády by s nimi zůstala. Potřebuje si zajistit své živobytí. Seznámení s podklady proběhlo ve vietnamském jazyce za přítomnosti tlumočníka a žalobkyně seznámení stvrdila svým vlastnoručním podpisem.

Dle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Dle ustanovení § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Dle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Dle odst. 2 citovaného ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Soud se nejprve zabýval námitkou, jež má dle žalobkyně spočívat zejména ve skutečnosti, že se žalovaný dostatečně nevypořádal se zjištěným skutkovým stavem, neboť neuvedl, z jakých poměrů žalobkyně vycházel, ani úvahy, kterými se řídil.

Jak vyplynulo z předloženého správního spisu a napadeného rozhodnutí, žalovaný v rámci své úvahy vycházel zejména z informací poskytnutých žalobkyní jednak z poskytnutých údajů k žádosti o mezinárodní ochranu, a jednak z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z uvedených listin je zřejmé, že žalobkyně o azyl požádala zejména proto, že má v České republice rodinu, obává se, že v případě svého návratu do Vietnamu bude opětovně psychicky a fyzicky týrána ze strany svého manžela, a také za účelem legalizace jejího pobytu na území České republiky. Žalovaný si mimo jiné jako podklad pro rozhodnutí vyžádal Výroční zprávu Amnesty International, zprávu Mezinárodní

organizace pro migraci (IOM), informaci Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických, zprávu mezinárodní organizace Freedom House, informaci Human Rights Watch a informaci Ministerstva zahraničních věcí České republiky, s nimiž žalobkyně dne 29. 7. 2016 podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu seznámil. V daném protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí je rovněž uvedeno, že žalobkyně navrhla doplnění podkladů dokumentem potvrzujícím, že s manželem žijí odděleně, že se nechce k podkladům zajištěných žalovaným pro vydání rozhodnutí vyjádřit, či se vyjádřit ke zdrojům informací a způsobu jejich využití. Seznámení s podklady a své vyjádření žalobkyně potvrdila za přítomnosti tlumočníka svým vlastnoručním podpisem.

Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 Azs 111/2005-58, který je dostupný na www.nssoud.cz, „řízení o udělení azylu je totiž specifické tím, že tvrzení žadatele o azyl hrají zcela zásadní roli a správní orgán z nich vždy vychází. Obsahují-li skutečnosti obecně podřaditelné azylovým důvodům, hodnotí je z hlediska pravdivosti a opatří si objektivní informace o zemi původu, které pak porovná s údaji sdělenými žadatelem a učiní celkový závěr.“ V napadeném rozhodnutí se žalovaný zabýval jednotlivými předpoklady udělení mezinárodní ochrany, humanitárního azylu a doplňkové ochrany dle ustanovení § 12 - § 14b zákona o azylu, kdy postupně dospěl k závěru, že uvedené podmínky žalobkyně nesplňuje, neboť v průběhu celého správního řízení netvrdila, že by jí hrozilo nějaké pronásledování či že by z pronásledování měla odůvodněné obavy.

Napadené rozhodnutí samo o sobě je tak nutno posoudit jako přezkoumatelné, neboť žalovaný v něm podrobně rozvedl, z jakých důvodů žalobkyni mezinárodní ochranu nepřiznal, jakož i z jakých podkladů při své úvaze vycházel a rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Konkrétně námitku žalobkyně, že v odůvodnění žalobou napadeném rozhodnutí není uvedeno, z jakých osobních poměrů žalobkyně žalovaný vycházel, soud konstatuje, že se žalovaný na stranách 5 – 6 žalobou napadeného rozhodnutí podrobně zabýval osobními poměry žalobkyně a skutečnostmi týkajícími se situace ve Vietnamu, jakož i podklady, ze kterých vycházel. Soud proto hodnotí zjištěný skutkový stav za dostatečný a z uvedeného důvodu považuje žalobkyni vznesenou námitku nepřezkoumatelnosti za nedůvodnou.

Žalobkyně uváděla, že u ní jsou dány důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť ve Vietnamu se nemůže svobodně vyjadřovat, nejsou chráněna její základní lidská práva a svobody a ze strany svého manžela je dlouhodobě pronásledována a psychicky a fyzicky týrána. Svá tvrzení žalobkyně doložila dokladem prokazujícím, že s manželem již nežije ve společné domácnosti. Obavy žalobkyně z opětovného psychického a fyzického teroru ze strany jejího manžela po návratu do Vietnamu, však nepředstavují azylově relevantní důvody. Již žalovaný v tomto směru správně poznamenal, že domácí násilí může naplnit znaky pronásledování podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, ale pouze v případě, pokud země původu žadatele není schopna nebo ochotna poskytnout tomuto žadateli ochranu. Vedle toho ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických vyplývá, že zákon ve Vietnamu definuje domácí násilí, určuje kompetence vládních agentur a ministerstev, stanovuje tresty. Problematické domácí násilí se též věnuje několik nevládních organizací. Ve venkovských oblastech jsou zavedeny spolehlivé rezidence, do kterých se mohou oběti domácího násilí uchýlit v době, kdy úřady budou údajného násilníka vyšetřovat. Vietnamská vláda podporuje vzdělání žen a mužů v oblasti prevence domácího násilí a v roce 2014 schválila akční plán

prevence a eliminování domácího násilí. V případě návratu žalobkyně do země původu existují orgány, na které se může obrátit se žádostí o pomoc. Žalobkyně podle svého vyjádření dosud svou situaci řešila s úřady, její manžel byl i předvolán k výslechu na policii a dále přestěhováním se k sestře. Žalobkyně netvrdila, že by jí orgány v zemi původu odmítly pomoci. K obdobnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 7. 2009, č. j. 4 Azs 31/2009 – 93, který je dostupný na www.nssoud.cz.

Žalobkyně uváděla, že v případě, že by byla vrácena do své vlasti, by byla nucena žít v nedemokratických podmínkách. Nicméně jak bylo ale soudem zjištěno z žádosti o udělení azylu, žalobkyně, ani nikdo z jejích rodinných příslušníků, nikdy nebyl žádným členem politické strany. Soud sice nezpochybnuje, že svoboda uplatňování základních práv a svobod podléhá ve Vietnamu značným omezením, jak ostatně vyplývá i z žalovaným opatřených zpráv ministerstva zahraničních věcí a mezinárodních organizací, avšak podmínkou pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu musí být zejména obava před pronásledováním za přímé uplatňování politických práv a svobod, případně strach před pronásledováním z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině aj.

V daném případě však žalobkyně neuvedla žádné relevantní skutečnosti, jež by nasvědčovaly závěru, že byla politicky činnou, či že by byla příslušníkem určité sociální skupiny, jež je pronásledována za svou příslušnost, názory či přesvědčení, a proto žalovaný správně vyhodnotil, že žalobkyně nemá pro udělení mezinárodní ochrany z uvedeného důvodu nárok. Tento závěr ostatně podporuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003-43 (dostupný též na www.nssoud.cz), v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „*V žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné důvody [...], že politický režim v jeho domovském státě neumožnil žadateli jeho politický rozvoj, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu; tyto důvody nelze kvalifikovat ani jako politické přesvědčení, a to zejména tehdy, jestliže žadatel nebyl nikdy členem politické organizace a ani jinak se politicky neangažoval.*“ Z tohoto důvodu soud předmětnou námitku žalobkyně zamítnul jako nedůvodnou.

Žalobkyně se domnívá, že jí měl být podle ustanovení § 14 zákona o azylu udělen humanitární azyl, neboť má na území České republiky zajištěno komplexní rodinné zázemí a neudělením mezinárodní ochrany by došlo k porušení jejího práva na respektování soukromého života. V této souvislosti lze žalovanému vytknout relativní stručnost, s jakou se s uvedenými předpoklady poskytnutí ochrany vypořádal, na druhou stranu lze ale konstatovat, že uvedený závěr je dostatečně podložen zjištěnými skutečnostmi vyplývajícími ze správního spisu, a dále povahou samotného humanitárního azylu.

Právo na rodinný a soukromý život je nepochybně jedním z chráněných zájmů, který je Česká republika v duchu mezinárodních tradic i závazků povinna respektovat. Na druhou stranu, nemůže být jeho ochrana absolutní a nadřazená ostatním zájmům chráněných zákonem, o čemž ostatně svědčí dosavadní judikaturní praxe. V dané věci tak bylo zejména nutno posoudit, nakolik žalobkyně uvedené právo na rodinný život realizuje. V této souvislosti soud poukazuje především na vyjádření žalobkyně, která uvedla, že je vdaná, ale s manželem od roku 2014 nežije, má čtyři zletilé děti, které mají již svoje rodiny. Na území České republiky žijí dvě z jejích dětí i se svými rodinami, přičemž žalobkyně přicestovala na

území České republiky dne 5. 2. 2016, tedy se na jejím území nachází necelých 18 měsíců. Soud zcela respektuje právo žalobkyně na styk s jejími dětmi, avšak je nepochybné, že její děti jsou již zletilé, mají svoje rodiny a potřeba rodičovské péče tak u nich není shledána. Bez povšimnutí nelze ponechat ani skutečnost, že její dvě děti žijí na území České republiky od roku 2007 a 2008 a dosud zde nepotřebovaly její pomoc. Potřebu rodinného a soukromého života má žalobkyně možnost realizovat prostřednictvím jiných právních institutů, zejména k tomuto účelu určených pobytových oprávnění, nikoliv formou azylové ochrany.

Ke smyslu humanitárního azylu se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55 (dostupném též na www.nssoud.cz), takto: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných), u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“

Jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu o azylu i z četné judikatury soudů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, dostupný též na www.nssoud.cz), o poskytnutí humanitárního azylu nelze žádat, jeho udělení záleží na úvaze příslušných správních orgánů. Přičemž i rozhodnutí o něm může soud přezkoumávat toliko v omezeném rozsahu, a to pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. K tomu lze dále vymezit, které důvody dosavadní judikatura považuje za „hodné zvláštního zřetele“. Jsou jimi zejména těžká nemoc, zdravotní postižení či příchod z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory, dále věk žadatele vyšší než 80 let, jestliže žadatel zároveň poukazuje na svůj nedobrý zdravotní stav. Naopak obtíže žadatele o azyl spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu, neplodnost, skutečnost, že žadatel o azyl má v úmyslu se v České republice oženit a založit zde rodinu či obtíže žadatele o azyl stran obživy nebo možností seberealizace za relevantní důvody považovat nelze.

Na udělení humanitárního azylu tedy není právní nárok, nelze výlučně o něj podat žádost a správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, které je dostupné na www.nssoud.cz, je správní uvážení vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“. Dále je v něm konstatováno: „*Naproti tomu u správního uvážení je úvaha orientována na způsob užití právního následku (např. vyslovit zákaz určité činnosti). Zákon tedy poskytuje volný prostor k rozhodování v hranicích, které stanoví. Tento prostor bývá vyjádřen různě, např. alternativními možnostmi rozhodnutí s tím, že je na úvaze správního orgánu, jak s těmito možnostmi naloží, nebo určitou formulací ("může, lze") apod.; s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný právní následek. Úprava může být kombinována právě s použitím neurčitých pojmů, které zpravidla diskreční pravomoc omezují (orgán může žadateli vyhovět, jsou-li pro to závažné důvody). V předmětném paragrafu pak odpovídá charakteru popisovaných institutů dikce "...lze udělit azyl...z důvodu hodného*

zvláštního zřetele". " Udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je tedy na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, přičemž v daném případě soud neshledal důvod k odchýlení se od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, neboť žalovaný na základě výpovědi žalobkyně a podkladů zajištěných pro vydání rozhodnutí dospěl na stranách 7 – 8 žalobou napadeného rozhodnutí k názoru, že žalobkyni nelze humanitární azyl udělit. K tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003–38, který je publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 301/2004 a také na www.nssoud.cz a ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004–72, který je publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 375/2004 a také na www.nssoud.cz.

K odkazovaným rozhodnutím žalobkyně, tj. rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 52Az 46/2003, rozsudku Krajského soudu v Praze sp. zn. 47Az 114/2003 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2005, sp. zn. 4 Azs 421/2004, podle nichž musí být zřejmé, o co se opírají úvahy žalovaného, z jakých podkladů vycházel a k jakým závěrům dospěl, z kterých žalobkyně dovodila porušení volnosti správního uvážení, soud konstatuje, že rozpor mezi nimi a žalobou napadeným rozhodnutím neshledal.

Lze proto uzavřít, že se žalovaný nedopustil žádného pochybení, neboť na základě zjištěných skutečností nezjistil žádnou rozhodnou skutečnost, jež by odůvodňovala udělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. Pokud proto řádně posoudil jak osobní situaci žalobkyně, tak i stav v její zemi, bylo takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když žalobkyně ani ve správním řízení žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sama neuváděla. Soud tudíž i tuto námitku žalobkyně zamítnul jako nedůvodnou.

S neudělením doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu žalobkyně nesouhlasí, neboť v zemi původu jí hrozí fyzické útoky a psychické týrání, z nichž dovodila hrozbu nelidského a ponižujícího zacházení.

V žalobou napadeném rozhodnutí se žalovaný primárně zabýval předpoklady udělení doplňkové ochrany (především možností uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení aj.), a to konkrétně na stranách 8 – 11 žalobou napadeného rozhodnutí. Žalovaný se rovněž v žalobou napadeném rozhodnutí pečlivě zabýval otázkou, zda žalobkyni hrozí v případě jejího návratu do vlasti nebezpečí mučení či nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, přičemž dle názoru soudu žalovaný zcela správně v tomto směru uzavřel s poukazem na dostupné zprávy o Vietnamu, které jsou součástí správního spisu, že tomu tak v případě žalobkyně rozhodně není a soud se s tímto jeho závěrem ztotožnil. Soud na tomto místě směrem k žalobkyni opakovaně zdůrazňuje, že problematiku domácího násilí země původu žalobkyně řeší, a to i preventivně, a je schopná žalobkyni poskytnout potřebnou ochranu, jak ostatně soud konstatoval v odůvodnění tohoto rozsudku výše.

Podstatnou okolností je v tomto ohledu taktéž skutečnost, že případná nutnost vycestování žalobkyně do země jejího původu z důvodu neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany, když jí současně nebude svědčit žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území České republiky, nikterak neznamená, že by si žalobkyně po návratu do Vietnamu nemohla požádat o některou z možných forem povolení k pobytu na území České republiky dle zákona o pobytu cizinců. Soud z uvedených důvodů považuje námitku žalobkyně za nedůvodnou.

Žalobkyně dále namítala nezákonnost napadeného rozhodnutí a rozpor s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s Úmluvou a Úmluvou o právech dítěte. V daném případě soud neshledal rozpor napadeného rozhodnutí s právním pořádkem České republiky, případně mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a proto dospěl k závěru, že správní orgán postupoval v souladu s právními předpisy České republiky, nepřekročil svou pravomoc, dbal o dodržení zásady individuálního posouzení věci a legitimního očekávání, žalobkyni ve správním řízení řádně poučil (dne 29. 7. 2016 podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, což žalobkyně potvrdila za přítomnosti tlumočníka svým vlastnoručním podpisem), dal jí prostor k vyjádření se k podkladům shromážděným k vydání rozhodnutí, v rozhodnutí rozvedl úvahy, kterými se řídil. Soud proto uzavírá, že žádné z žalobních tvrzení o pochybení žalovaného neshledal důvodným. Žalovaný vycházel především z vlastní výpovědi žalobkyně a z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Soud má za to, že skutkový stav lze mít za dostatečně zjištěný a odpovídající okolnostem daného případu ve smyslu ustanovení § 2, § 3, § 4, § 36 odst. 3 a § 68 odst. 3 správního řádu. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem soud námitku žalobkyně shledal nedůvodnou.

Nad rámec výše uvedeného soud uvádí, že nastalou situaci nelze řešit pomocí mezinárodní ochrany – řízení o udělení azylu v žádném případě nesupluje pobytové řízení cizinců, opačný závěr by svědčil o obcházení zákona. Jak uvedla sama žalobkyně, na území České republiky pobývá od roku 2016, přičemž sem přicestovala za účelem návštěvy rodiny a o azyl požádala až po dvou měsících strávených na území České republiky.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a výrokem ad I. rozsudku ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně s tím v souladu s ustanovení § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. ve výroku ad II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 20. července 2017

Mgr. Václav Trajer v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová